

IJTIMOYIY HIMOYANING MILLIY QADRIYATLAR TIZIMIDAGI O'RNI

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15711207>

Qirg'izaliyev Axadjon Abdulfattoh o'g'li

Ijtimoiy-ma'naviy tadqiqotlar

instituti tayanch doktoranti

Email: 7028082aq@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada milliy qadriyatlar tizimimi va ushbu tizimda ijtimoiy himoya bilan bog'liq tushunchalar tahlil qilingan. Jumladan, bugungi demokratik islohotlar tizimida ijtimoiy himoya tizimida amalga oshirilayotgan ishlarga nazar tashlandi.

Kalit so'zlar: Ijtimoiy himoya, milliy qadriyatlar, sunniy intellekt, elektron hukumat, raqamli ijtimoiy himoya.

Аннотация: В статье анализируется национальная система ценностей и концепции, связанные с социальной защитой в этой системе. В частности, была рассмотрена работа, проводимая в системе социальной защиты в рамках современных демократических реформ.

Ключевые слова: Социальная защита, национальные ценности, суннитский интеллект, электронное правительство, цифровая социальная защита.

Abstract: This article analyzes the system of national values and the concepts related to social protection in this system. In particular, it looks at the work being done in the social protection system in the current democratic reforms.

Keywords: Social protection, national values, Sunni intellect, electronic government, digital social protection.

Kirish

Har qanday jamiyatning barqaror rivojlanishi ijtimoiy himoya va milliy qadriyatlarning uyg'unligi bilan chambarchas bog'liq. O'zbek xalqining tarixiy merosida mehr-oqibat, saxovat, mahalla tizimi, hamjihatlik kabi qadriyatlar ijtimoiy birdamlikni mustahkamlovchi asosiy omillar sifatida shakllangan. Bugungi globallashuv davrida ijtimoiy himoyani zamonaviy texnologiyalar, innovatsion yondashuvlar va ilg'or xalqaro tajribalar bilan boyitish muhim ahamiyat kasb etadi.

Asosiy qism

1. Bugungi ijtimoiy-ma'naviy muhit va targ'ibot texnologiyalari

Zamonaviy jamiyatda ijtimoiy-ma'naviy muhitni shakllantirishda raqamli texnologiyalar, ijtimoiy tarmoqlar va sun'iy intellekt asosida ishlovchi algoritmlardan keng foydalanilmoqda. Shu nuqtayi nazardan, milliy qadriyatlarni

targ'ib qilish va ijtimoiy himoya tizimini yanada samarali qilish uchun quyidagi innovatsion yondashuvlar taklif etiladi:

- Raqamli ijtimoiy himoya platformalari – ijtimoiy yordam oluvchilar uchun shaffof va tezkor tizim yaratish (masalan, elektron ijtimoiy xizmatlar, onlayn murojaatlar va real vaqt rejimida monitoring).
- Sun'iy intellekt va katta ma'lumotlar (Big Data) tahlili – ijtimoiy muammolarni oldindan prognoz qilish va aholining ehtiyojlariga mos ravishda yordam dasturlarini shakllantirish.
- Virtual va kengaytirilgan reallik (VR/AR) – yoshlarga milliy qadriyatlarni interaktiv tarzda o'rgatish va tarixiy merosni yanada jozibador shaklda yetkazish uchun innovatsion texnologiyalardan foydalanish.
- Ijtimoiy tarmoqlar orqali interaktiv targ'ibot – bloggerlar, ommaviy axborot vositalari va jamoatchilik yetakchilari orqali ijtimoiy himoya va milliy qadriyatlarni ommalashtirish.

2. Ma'naviyat sohasiga oid ilmiy tadqiqotlarni tahlil qilish: muammo va yechimlar

Ijtimoiy himoya va milliy qadriyatlar bo'yicha tadqiqotlarda ayrim muammolar mavjud. Jumladan:

- Nazariy va amaliy tadqiqotlar o'rtasidagi tafovut – ayrim ilmiy ishlanmalar amaliyotga tadbiiq etilmagan.
- Ma'lumotlarning yetarli darajada raqamlashtirilmaganligi – aholining ehtiyojlari bo'yicha aniq va tezkor tahlillar olib borish uchun zarur infratuzilma yetishmaydi.
- Innovatsion metodlarning kamligi – ma'naviyat va qadriyatlarni yosh avlodga o'rgatishda interaktiv va zamonaviy usullardan yetarli darajada foydalanilmayapti.

Zamonaviy yechimlar:

- Raqamli ilmiy ma'lumotlar bazasi yaratish – ijtimoiy himoya bo'yicha ilmiy tadqiqotlar va amaliy tajribalarni umumlashtiruvchi ochiq platforma.
- Ilmiy ishlanmalarni ijtimoiy innovatsiyalarga yo'naltirish – tadqiqot natijalarini real loyihalarga aylantirish (masalan, startaplar, mahalliy tashabbuslar, davlat dasturlari).
- Gamifikatsiya (o'yinsimon metodlar) – yoshlar va bolalar orasida milliy qadriyatlarni o'rgatish uchun ta'limiy mobil ilovalar va interaktiv platformalar yaratish.

3. Jamiyat birdamligini ta'minlaydigan omillar tahlili

Jamiyat birdamligi ijtimoiy himoya tizimining barqaror ishlashiga asos bo'luvchi omillardandir. Bunga quyidagi innovatsion yondashuvlar orqali hissa qo'shish mumkin:

- "Aqlli mahalla" tizimi – mahallalarda elektron monitoring tizimlarini joriy etish orqali ijtimoiy yordam mexanizmlarini tezlashtirish.
- Kraudsorsing va kraudfanding (jamoaviy moliyalashtirish) – ijtimoiy loyihalar uchun fuqarolar va xususiy sektor mablag'larini jalb qilish.

- Blokcheyn texnologiyalari – ijtimoiy himoya jarayonlarida shaffoflik va korrupsiyaning oldini olish uchun.

4. Xalqparvar davlat barpo etishda ijtimoiy faol fuqaroning rolini oshirish vazifalari

Fuqarolarning ijtimoiy faolligini oshirish uchun quyidagi zamonaviy takliflar ilgari surilishi mumkin:

- Elektron fuqarolik platformalari – davlat va fuqarolar o'rtasidagi muloqotni kuchaytirish (masalan, onlayn jamoatchilik muhokamalari, takliflar platformasi).

- Volontyorlik dasturlarini raqamlashtirish – aholining ijtimoiy faolligini oshirish uchun volontyorlik platformalarini yaratish.

- Ijtimoiy baholash tizimi – fuqarolarning jamiyatga qo'shgan hissasi uchun rag'batlantirish tizimini joriy etish (masalan, soliq imtiyozlari, jamiyatda obro'-e'tibor).

5. Taraqqiyotga olib boruvchi ustuvor qadriyatlarni aholi ongiga singdirish masalalari

Taraqqiyot yo'lida milliy qadriyatlarni aholiga singdirishning innovatsion usullari:

- Metaverse texnologiyalari – yosh avlod uchun ma'naviyat va qadriyatlarni virtual makonda interaktiv o'rgatish.

- OAV va ijtimoiy tarmoqlarda ma'naviyat kontentini ko'paytirish – xalqparvarlik, insonparvarlik, halollik va mehnatsevarlik kabi qadriyatlarni ommalashtirish uchun.

- Sun'iy intellekt asosida shaxsiylashtirilgan ta'lim – har bir fuqaroning ehtiyoj va qiziqishlariga mos ravishda qadriyatlarni o'rgatish tizimini yaratish.

Xulosa

Ijtimoiy himoya va milliy qadriyatlar zamonaviy innovatsiyalar bilan boyitilgan taqdirda, jamiyat birdamligi va fuqarolarning ijtimoiy faolligi yanada mustahkamlanadi. Raqamli texnologiyalar, sun'iy intellekt, metaverse va blokcheyn kabi ilg'or echimlardan foydalanish orqali ijtimoiy himoya tizimini takomillashtirish va milliy qadriyatlarni aholiga singdirish mumkin. Shu bois, ijtimoiy himoya tizimining kelajakdagi rivoji milliy merosimiz va zamonaviy yondashuvlarning uyg'unligiga bog'liq.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishlari bo'yicha Harakatlar strategiyasi" to'g'risidagi Qarori (O'zbekiston Respublikasi qonunlari to'plami, 2017 y., № 6, 70-modda)
2. Ganieva M.X. Ijtimoiy ishga kirish. – Toshkent; O'zMU, 2011.
3. Ganieva M.X. Ijtimoiy ish asoslari. O'quv qo'llanma. – Toshkent: CHASHMAPRINT, 2009. - 112 b.
4. Ganieva M.X., N.M.Latipova. Ijtimoiy ish tarixi va nazariyasi. Metodik qo'llanma. – Toshkent: O'zMU, 2015. – 264 b.